

Begäran om reservatsskydd för Gällsjöberget i Orsa kommun

Gällsjöberget öster om Ämåsjön i norra delen av Orsa är ett av få förhållandevis intakta berg med oskyddad naturskog som finns kvar i kommunen. Nu har en gata huggits upp i skogen väster om berget varför vägbygge med åtföljande avverkningar är att vänta. Landskapet i omgivningarna är hårt fragmenterat och består mest av kalhyggen och yngre skogar/trädplantager. Inslaget av contortaplantager söder om Gällsjöberget är anmärkningsvärt och delar av marken har markberetts genom hyggesplöjning (alltså inte harvning) vilket idag är förbjudet. Vi pratar här om ett totalt ekosystembyte av värsta sorten. Se bildbilagan.

Eftersom Orsa kommun bara har cirka 4 procent formellt skyddad produktiv skog, och riksdagens mål är 20 procent, måste mer produktiv skog skyddas.

Gällsjöberget är ett lämpligt objekt att skydda då det är kontinuitetsskog (gran, tall eller blandskog) som i stor utsträckning är gammal och flerskiktad. Inslaget av gamla tallar över hela området är påfallande. Det finns också gott om äldre granar. En del partier hyser yngre träd, främst i väster, men det finns inslag av gamla träd. Området inbegriper flera myrar med gamla träd. I närheten av området, t ex invid vägen söder om berget, finns partier med gammelskog med mycket hänglav. Dessa måste förstås också skyddas, även om de inte behöver ingå i ett sammanhängande reservat med Gällsjöberget. Biotopskydd är här kanske att föredra.

Någon kilometer väster om området avverkades för ett par år sedan skyddsvärd naturskog som borde ha skyddats, men varken Skogsstyrelsen eller Länsstyrelsen agerade trots en formell skrivelse.

Nu går det inte längre att fortsätta avverka skyddsvärda naturskogar och gammelskogar. Det är oförenligt med de miljömål riksdagen antagit. Även markägare av olika slag måste inse detta och sluta avverka skyddsvärda skogar, oavsett om de är stora eller små till ytan. Varje avverkning av skyddsvärd naturskog medför en fortsatt fragmentering där biologiska rika skogar blir allt färre och mindre till ytan och där avståndet mellan dem ökar. Det leder i sin tur till att arterna försvinner. Smärtgränsen är redan nådd i skogslandskapet. För den som betvivlar detta anbefalles en titt i 2020 års rödlista från Artdatabanken/SLU och rapporten "Tillstånd och trender för arter och deras livsmiljöer – rödlistade arter i Sverige 2020". Där framgår att avverkning och kalhyggen är den enskilt främsta orsaken till att vi har så många rödlistade arter i Sverige.

Rödlistade arter och signalarter påträffade vid två korta besök under ett par timmar 23 mars och 26 maj. Många fler arter är att vänta vid en regelrätt inventering. Uppgifterna finns inlagda i Artportalen med mer detaljer:

Violettgrå tagellav – flera platser
Garnlav – över hela området, partivis rikligt
Kolflarnlav – enstaka platser
Lunglav
Bårdlav
Kortskaftad ärgspik
Doftticken – västslutningen

Granticka
Talltita
Tretåig hackspett – hackmärken, västsluttningen bland annat
Kungsfågel – sjungande på några platser
Tjäder – spridd i området. Rik förekomst

Naturskyddsföreningen i Orsa begär härmed att Länsstyrelsen ser till att vägbyggnationen inte påbörjas och att skogen vid Gällsjöberget inventeras, avgränsas och skyddas.

Styrelsen för Naturskyddsföreningen i Orsa 26 maj 2020

Bildbilaga:

Här väster om berget är det avverkat för kommande vägbygge.

Det är gott om gamla tallar med grova grenar i hela området.

Skyddsvärd naturskog.

Skyddsvärd naturskog.

Lunglav. Rödlistad.

Garnlav. Rödlistad.

Skyddsvärd naturskog.

Miljöbild på gamla tallar i myrkant.

Brandljud i tall.

Nej, det är ingen stig, det är hyggesplöjd mark planterad med Kanadensisk contorta-tall. Söder om Gällsjöberget.

Träden står i raka rader. Contorta på hyggesplöjd mark.

Contorta-plantage med en avklippt gran som sparats för den biologiska mångfalden? Gällsjöberget syns i bakgrunden.